

2013-imiit Avannaata imartaani aqutsiveqarfimmi – Qaanaap eqqaanilu – aaffattassat 75-inik amerlineqarnissaannik kiisalu tassunga peqatigitillugu aqutsisoqarfimmi taaneqartumi aavernik pisaqarsinnaanermut akuersissutip piniarteq ataaseq aavernik tallimanik amerlanerusunilluunniit pisaqarsinnaalersillugu Aavernik illersuineq piniarnerlu pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 20, 27. oktober 2006-imeersumi § 8, imm. 2 allangortinneqarnissaanik Naalakkersuisut peqquneqarnissaat pillugu Inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Hans Enoksen, Siumut)

Akissuteqaat

(Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerineq

Avannaata imartaani aaffattassat amerlineqarnissaat pillugu

Inatsisartunut ilaasortaq Hans Enoksen aalajangiiffigisassatut siunnersuummini allappoq Avannersuarminiut piniartuuneq anersaaralugu inuusaasiusoq. Ukioriartornerani piniartut inuussutissaminnik minnerunngitsumillu qimmiminnut nerukkaatissaminnik pissarsiniarlutik aaffanniartarnertik qangaaniilli pinngitsoorsinnaanagu inuusaaserigaat. Kulturi taanna avannersuarmit inuusaasiannut ilaavoq pinngitsoorneqarsinnaanngitsoq. Taamatut inuusaaseqarnerat naammattumillu neqissaqarniarnerat illersorneqartariaqarmat avannersuarmit aaffattassat amerlineqartariaqarput.

Nunatsinni aarit aqutsivigineqarnerat Piniarnej aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 12, 29. oktober 1999-meersoq tunngavigalugu Aavernik illersuineq piniarnerlu pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 20, 27. oktober 2006-imeersoq naapertorlugu ingerlanneqarpoq. Naalakkersuisut aarrinik ukiumoortumik pisassanik aalajangersaasarput nalunaarummi § 3 naapertorlugu. Nunat tamalaat isumaqatigiissutaat, uumassusilinnik misissuisut siunnersuinerat, atuisut ilisimasaat kiisalu Piniarnej pillugu Siunnersuisoqatigiinnik tusarniaasimaneq mianeralugit pisassiissutit aalajangersarneqassapput.

Avannaata imartaanut tunngatillugu maannakkut uumassusilerisunit siunnersuineq NAMMCO-meersoq 2009-mi aarrinik kisitsinerit tunngavigineqarpoq. Avannaata imartaani aaveqatigiit Canada/Nunavullu avitseqatigineqarpoq. Tamannalu 2012-imi Avannaata imartaanut tunngatillugu aarinik 64-inik inaarutaasumik Nunatsinnut pisassiissuteqarfiuvoq, taavalu Grisefjord-imi Canadamiittumi aarit sisamat pisassiissutaallutik (uumassusilerisunit siunnersuinermit uumasut 68-iunissaat siunnersuutaavoq). Uumassusilinnit paasissutissat tunngavigalugit siunnersuineq tulleg 2013-ip ingerlanerani pinissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Nunatta sinnerani aaveqassutsimut tunngatillugu pisassanik aalajangersaanermi aarrit amerlassusaannit kitaani 15 %-ii kangianilu 11,5 %-it pissatatut/annaasatut naatsorsuunneqarnikuupput. Avannaata imartaanut piniakkatigut annaasat atuutsinneqanngillat, piniarnermik inuussutissarsiuteqarnerup attatiinnarnissaanut aarrit neqaata ukiumut inuussutissatut qimminullu nerukkaatissatut atorneqarnera pisariaqarmat. Taamalu pissatanik annaasaqartoqarsimassagaluarpat, tamanna uumassusilerisut siunnersuinerannut naleqqiullugu sippuinerussutaassapput.

Taamalu siunnersuineq aallaavigalugu Avannaata imartaani - Qaanaap aqutsiveqarfiani aaffattassat amerlineqarnissaannut periarfissaqartitsinngilaq. Naalackersuisut isumaqarput pisassiissutinik aalajangersaanermi piujuartitsinermik tunngaveqarluni ingerlatsisoqartariaqartoq.

Aarrit CITES allattorsimaffiani III-mi allanneqarsimapput aammalu EU bilag B-mi allanneqarsimallutik. 26. september 2006-imiit aarrit atorlugit nioqqutissiat Kalaallit Nunaanniit annissorneqarnissaanut akuersissutinik tunniussinissamut periarfissiissoqarsimannngilaq, EU naliliisimammat, Kalaallit Nunaanni aavernit piniartarneq piujuaannartitsinissamut akornutaasoq. Umasoqassutsikkut siunnersuinerimi killiliussap qaavatigut pisassiissutinik amerlisitsinerup kingunerisinnaavaa nunani tamalaani allattuiffimmut ikkuneqarnissamut aalajangiineq, uagut ukiorpassuarni allannngortissinnaanngisarput.

% Bilag 1-ip imarivaa, CITES-ip aama EU-p ataani artit allattornerinut nassuiaatit.

Naalackersuisut qulaani taaneqartut tunngavigalugit kiisalu nunat tamat akornanni pisussaaffiit tunngavigalugit Avannaata imartaani - Qaanaap eqqaanilu – aaffattassiissutit 75-inik 2013-imiik amerlineqarnissaannut siunnersuut tapersersunngilaat.

Aarrit pillugit nalunaarummi § 8 imm. 2-p allannngortinnissaa pillugu

Aammattaq Aavernik illersuineq piniarnerlu pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 20, 27. Oktober 2006-imeersumi § 8, imm. 2 allannngortinneqarnissaa Inatsisartunut ilaasortaq Hans Enoksen-imit siunnersuutigineqarpoq. Tassalu aqutsiveqarfimmi pineqartumi akuersissummut ataatsimut aavernik tallimanik amerlanerusunilluunniit pisaqartoqarsinnaalernissaa siunnersuutigineqarluni.

Siunnersuutigineqartoq nalunaarummi atuuttumi periarfissaareerpoq, tassami nalunaarummi atuuttumi § 6, imm. 2 naapertorlugu kommunerisap iluani kommunalbestyrelsi akuersissutit qanoq agguataarneqarnissaannut aalajangersaasinnaammat.

Kommunimi aalajangiisoqarsimappat akuersissutit ataasiakkaarlugit agguanneqarnissaannut, tamanna kommunip nammineq aalajangersagaraa siunertarineqarluni pisassiissutinik sippuisoqarsinnaanera pinngitsoortinniarlugu. Assersuutigalugu aqutsiveqarfimmi ataatsimi pisassiissutit quliuppata, marluk sinnerlugit akuersissummik qinnuteqartoqarsimasinnaavoq, taamalu siunertarineqanngitsumik pisassiissutinik sippuisoqarsinnaanera qaninnerulluni.

Aammattaaq nalunaarummi atuuttumi kommuni imaluunniit kommunit arlallit ileqqoreq-qusaliorinissamut periarfissaqarput § 13 naapertorlugu. Tamanna ilaatigut akuersissutinik agguaassinermi akuersissummi ataatsimi uumasut pizarreqarsinnaasut amerlassusaannik suli amerlanerusunik aalajangersaasinnaanermut periarfissiivoq. Tamanna periarfissaavoq pioreersoq, nalunaarut atuuttoq allanngorteqqaanngikkaluarlugu.

Qulaani taaneqartut tunngavigalugit siunnersuut Naalakkersuisut tapersersunngilaat.

Matumunna Inatsisartunut suliap nanginneqarnissaanut siunnersuut ingerlatippara.